

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Príma
Donnák
TOKODY ILONA

Ünnepi gálaest magyar és angol felirattal

EIFFEL

EIFFEL MŰHELYHÁZ
EIFFEL ART STUDIOS

2023. OKTÓBER 7., 19:30,
OPERAHÁZ - MEDGYASZAY TEREM

2023. OKTÓBER 21., 19:30
EIFFEL MŰHELYHÁZ - BÁNFFY TEREM

Prima Donnák TOKODY ILONA

Ünnepi gálaest magyar és angol felirattal

KÖZREMŰKÖDIK

TOKODY ILONA – szoprán

MUSKÁT ANDRÁS ZOLTÁN – tenor

HARAZDY MIKLÓS – zongora

MŰSOR

G. CACCINI: Amarilli, mia bella | TOKODY ILONA

G. PAISIELLO: Nel cor più non mi sento | TOKODY ILONA

G.M. BONONCINI: Per la gloria | MUSKÁT ANDRÁS ZOLTÁN

F. SCHUBERT: Nacht und Träume | TOKODY ILONA

F. SCHUBERT: Ständchen | MUSKÁT ANDRÁS ZOLTÁN

C. GUSTAVINO: La rosa y el sauce | TOKODY ILONA

J. TURINA: Cantares | MUSKÁT ANDRÁS ZOLTÁN

S. DONAUDY: Oh, del mio amato ben | TOKODY ILONA

E. DE CURITS: Torna a Surriento | MUSKÁT ANDRÁS ZOLTÁN

DINO RULLI: Appassionatamente | HARAZDY MIKLÓS

G. VERDI: Stornello | TOKODY ILONA

G. BERRAFATO: Tu lo sai | MUSKÁT ANDRÁS ZOLTÁN

P. TOSTI: Ideale | TOKODY ILONA

S. CARDILLO: Core 'ngrato | MUSKÁT ANDRÁS ZOLTÁN

P. TOSTI: Se tu non torni | TOKODY ILONA, MUSKÁT ANDRÁS ZOLTÁN

Az OPERA a 2023/24-es évadában új hangversenysorozatot indít útjának, a *Prima Donnák*. Mint címéből sejtethető, nagy énekművészeink lépnek fel a hét alkalomból álló sorozat keretében, mégpedig hét Kossuth-díjat birtokló énekesnő, akik mind maguk választják meg úgy repertoárjukat, mint velük fellépő partnerüket.

Az 1972-es Kodály Énekversenyt egy, a nagyközönség számára korábban ismeretlen zeneakadémista nyerte meg: Tokody Ilona, kinek neve ekkor került a köztudatba, és aki a *Prima Donnák* est első fellépője. Útja egyenesen vezetett az Operaházba, ahol 1977 nyarán a *Turandot* Liujaként aratta első döntő sikerét. Karrierjét olyan mesterek alapozták meg, mint Mikó András és Lamberto Gardelli. Tokody Ilona tehetsége a nagyvilág számára sem maradhatott rejtve, a nemzetközi karrier első állomása a Bécsi Állami Operaház volt, az 1980-as évek elejétől alig akadt olyan jelentős operaház, ahol ne fordult volna meg. Talán ő az egyetlen szoprán, aki a Három Tenor Mimije lehetett. Repertoárjának gerincét Puccini és Verdi hősnői alkotják. Hazájához, szülővárosához, Szegedhez és az Operaházhoz mindig hűségesen visszatért. Tokodyról az OPERA Réfi Zsuzsanna tollából 2017-ben könyvet, 2023-ban a 70. születésnapja alkalmából pedig pendrive-ot jelentetett meg.

Műsorán a jól ismert Paisiellón, Schuberten, Verdin és Tostin kívül olyan szerzők gyöngyszemritakásai is felcsendülnek többek között, mint a 18. század Itáliájából származó Giordani, a 19-20. század fordulóján élt olasz Stefano Donaudy vagy mint a 20. századi spanyol Joaquín Turina. A hangversenyen a művész nő partnere nem más, mint férje, a szintén énekművész Muskát András Zoltán. Zongorán az OPERA zongoristája, Harazdy Miklós kíséri, aki szólószámmal is kedveskedik a közönségnek, mégpedig a 20. századi olasz komponista, Dino Rulli *Appassionatamente* című darabjával.

Tokody Ilona szoprán magánénekesnő, Örökös Tag, Mesterművész Szegeden született, énektanulmányait szülővárosában Berdál Valériánál kezdte. Ezt követően a Budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola növendéke volt, itt dr. Sipos Jenő tanította. 1972-ben megnyerte a Kodály Énekversenyt, 1976-ban az Erkel Énekverseny győztese lett, és ugyanabban az évben szerződött az Operaház. Pályakezdő művészként nagy elismeréssel fogadták bemutatkozását kortárs magyar szerzők műveiben. Számos nagy rendezővel dolgozott együtt, mint Franco Zeffirelli, Otto Schenk, Götz Friedrich, valamint világhírű karmesterekkel is, mint Claudio Abbado, Giuseppe Sinopoli, Giuseppe Patané.

Elsősorban olasz és francia operák főszerepeit énekli, de felkéri oratóriumokra, valamint dal- és áriaestekre is. Tehetségére hamar felfigyeltek külföldön is. 1979-ben a *Bohémélet* Mimijeként mutatkozott be a Bécsi Állami Operaházban olyan sikerrel, hogy ezt követően Bécsben főszerepek egész sora várta: Angelica nővér, Leonora (*A végzet hatalma*), Amelia (*Simon Boccanegra*), Maddalena (*Andrea Chénier*), Manon Lescaut és Halévy *A zsidónő*ének Ráchelje. Ez utóbbi operában énekelhetett először José Carreras partnereként, aki elindította az énekesnő operakarrierjét, később pedig koncertkarrierjét. Plácido Domingóval

1986-ban énekelt először a berlini Deutsche Operben, Verdi *Otello*jában. Hatalmas sikereket aratott több európai nagyvárosban (Barcelona, Madrid, Bonn, Catania, Róma, Nápoly, Stuttgart, Hamburg) és Japánban is. Olyan világsztárokkal énekelt együtt, mint Fiorenza Cossotto, Jelena Obrazcova, Luciano Pavarotti, Juan Pons, Piero Cappuccilli. Richard Strauss *Guntram*jában a New York-i Carnegie Hall színpadán is énekelhetett. 1988-ban a Metropolitan közönsége előtt mutatkozott be, Nedda (*Bajazzók*) és Micaëla (*Carmen*) szerepében. Amerika számos más városából is meghívásokat kapott (Boston, Los Angeles, Houston, San Francisco, Buenos Aires). Luciano Pavarottival éppen a 100. Mimi-alakítását énekelte a Buenos Aires-i Teatro Colónban.

Hazai és külföldi lemezcégek rendszeresen készítenek vele hanglemezt. Ezek közül négy világpremier: Boito: *Nerone*, Respighi: *A láng*, R. Strauss: *Guntram*, Mascagni: *Iris*. 1983-ban több hangfelvétele is megjelent, többek között első szóló lemeze *Great Soprano Arias* címmel (karmester: Mihály András), valamint Puccini: *Angelica nővér* (karmester: Lamberto Gardelli) és Brahms: *Német requiem* (karmester: Ferencsik János). 1991-ben jelent meg első CD-je az amerikai Legato Classics cég nevével fémjelezve – ebben a szériában ő az első magyar énekesnő. Ezt a CD-t rövid időn belül újabb követte a szintén amerikai VAI Audio kiadásában.

További főbb szerepei: Liù (*Turandot*), Laretta (*Gianni Schicchi*), Fiordiligi (*Così fan tutte*), Aida, Leonora (*A trubadúr*), Erzsébet királyné (*Don Carlos*), Cso-cso-szan (*Pillangókisasszony*), Tatjana (*Anyegin*), Tosca, Melinda (*Bánk bán*).

Tokody Ilona számos díjat és elismerést tudhat a magáénak. Így eddigi nagyívű pályája során megkapta a Gundel művészeti díj (2014), a Magyar Állami Operaház Mesterművésze (2013), a Hazám díj (2012), a Prima díj (2010), a Bartók-Pásztory-díj (2010), a Székely Mihály-émlékplakett (2008), a Melis György-émlékplakett (1997), a Halhatatlanok Társulatának Örökös Tagja (1996), a Magyar Állami Operaház Örökös Tagja (1996), a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje (1994), a Kiváló művész (1990), az Erzsébet-díj (1987), a Kossuth-díj (1985), az Érdemes művész (1983), a Liszt Ferenc-díj (1980) és az Oláh Gusztáv-émlékplakett (1979) díjakat és elismeréseket.